

hmeljar

GLASILO HMELJARSKE
ZADRUGE z.o.j. v ŽALCU

ŽALEC, AVGUST 1947
LETO II. Štev. 8

Kako bomo dajali odgovor?

Vsako končano delo terja odgovor od tistega, ki ga je izvršil. Prav tako moramo dati odgovor hmeljarji ob žetvi naše zelene rože. Najprej se vprašamo, če smo ukrenili vse, kar je bilo v naših močeh, da dosežemo čim več in čim boljšega pridelka.

Pomladna dela so bila izvršena kljub pozni ustalivni toplega vremena s takim zagonom, da je mogla rastlina povsem normalno pričeti rasti. Dolga in huda zima je onemogočila sečnjo hmeljev in se moramo hmeljarji zahvaliti dalekovidnosti zadruga, da je pravočasno in v polni meri oskrbela zadrugnikom hmeljevke. Da se to ni zgodilo, bi nastopil že prvo leto petletke polom, ker brez hmeljev ni hmelja. Neutrudljiva znanost sicer išče pota, kako ustvariti nalik nizkemu fižolu grmičasto vrsto hmelja, ki bi uspeval brez opor, toda za dogleden čas še ni pričakovati kakšnih presenetljivih uspehov. Mnogo pikrih in neumestnih opomb je padlo na račun hmeljev, toda vodstvo zadruga je šlo po načrtani poti in je vprav z materinsko širokogrudnostjo pozabilo te zgodbe. Tudi za v naprej je zadruga poskrbela, da bodo vsi, ki so priglasili Hmeljni komisiji svojo potrebo po hmeljevkah, dobili le-te v redu dobavljene. Tu gre za 450,000 komadov in malokdó ima približen pojem, koliko truda je treba, preden jih hmeljar zloži z vagona. Kdor pa hmeljev ni naročil pri Hmelj-

ni komisiji, si jih bo moral preskrbeti pri privatnem gozdnem sektorju. Pri tem pa se morajo vsi držati oblastno določenih cen in uzanc, ki jih objavljamo na drugem mestu. Ljudska oblast je oskrbela hmeljarje izdatno z umetnimi gnojili in je dala že sedaj za l. 1948 potrebne količine čilskega, apnenega in amonijevega solitra na razpolago za poletno gnojenje hmelja. Noben hmeljar se ne bo mogel potem izgovarjati, da ni imel tega ali onega za pridelovanje **kakovostno zares prvovrstnega blaga**. Poudarjati je namreč vedno treba dejstvo, da o kakšnem pomanjkanju hmelja na svetovnih tržiščih danes ni niti govora, saj so ZDA med vojno, ko ni bilo dotoka žlahtnega hmelja iz Evrope, podvojile svoje nasade in jih je tudi Anglija znatno povečala. Povpraševanje je samo po žlahtnem in kakovostno prvovrstnem blagu, ki ga prideluje Češkoslovaška, Nemčija, Jugoslavija in v mali meri Francija in Poljska. **Zato škoduje ne le sebi tisti hmeljar, ki pridelava po svoji nemarnosti manjvredno blago, za katero dobi slabšo ceno, on škoduje vsem tovarišem hmeljarjem, ker kvari ugled in s tem ceno našega kvalitetnega hmelja in tako ne le ne sodeluje z naporji ljudske oblasti, temveč jo celo ovira v njenem nenehnem prizadevanju za dvig gospodarstva.** Kako bo dajal takšen hmeljar, ki ne zasluži tega imena, odgovor široki ljudski skupnosti in zlasti tisti

OBIRANJE HMELJA

ljudski oblasti, ki mu je samopožrtvovalno preskrbela poleg vseh potrebščin še seziji kredit za obiranje in mu zajamčila stalne donosne cene za njegov pridelek. Nobena propaganda ni, temveč neverjetno toda resnično dejstvo, da nima tega vsega v takšni meri ne češki, ne poljski hmeljar, da ne govorimo o bednih tovariših kapitalističnega gospodarskega sveta Amerike in Anglije.

Vso to veliko skrb za hmeljarstvo bo poplačala velika večina naših združnikov s tem, da bo pridelala kakovostno najboljše blago in bo izkoristila vsa na

razpolago ji v toliki meri nudena sredstva, da se bo tudi hektarski donos našega hmelja iz leta v leto dvigal v blagor pridelovalcu in v okrepitev naše zunanje trgovine. Treba je imeti vedno pred očmi temeljno vodilo našega novega demokratičnega reda: Kdor skupnosti daje, naj od nje tudi prejema. Zadruga pa bo vedno kakor doslej skrben posrednik med težnjami hmeljarjev in potrebami ljudske oblasti, trdno odločena, da dosledno izvede našo temeljno obvezo — obnovo hmeljarstva v okviru petletnega plana.

Trojega je še treba

Izdatne padavine v zvezi z vročim in sončnim vremenom so pognale nasade v bujno rast, tako da je rastlina nastavila obilen, še dosti izenačen cvet, ki je neovirano prešel v lepe, enakomerne kobule. Skrbno ali vsaj zadostno pršenje proti peronospori je ohranilo pridelku enega glavnih činiteljev za odlično kakovost letošnje letine — gladko zeleno barvo. Kakor pa je barva zares važna za ceno pridelka, vendar ta še ni vse. Troje nič manj važnih pogojev še moramo izpolniti, da dosežemo prvovrstno blago. To so skrbno obiranje in vestno sušenje in pravilno shranjevanje.

SKRBNŌ OBIRANJE

Ena glavnih odlik našega hmelja, ko se je pred osmiimi desetletji pojavil na trgu, je bila v lepem, da naravnost vzornem obiranju. Tega pa danes ne moremo povsem podpisati. Pozne sorte so rastle v šopih, katerih peclji so bili zelo krhki in je šlo obiranje gladko in uspešno izpod rok. Goldingova rastlina ima pa trše peclje, zato površni obiralci raje smukajo cvetje in pušče cele kapice s peclji vred na rastlini, kakor da bi bolj upregli nohte. Tako nastaja za hmeljarje dvojna škoda: mnogo pridelka ostane na drogih, obrane kobule pa se zlasti v dobi popolne zrelosti kaj rade sesipajo in te pleve slabo vplivajo na presojo kakovosti. Kakor je smukanje slabo in škodljivo, prav tako pa kvarijo pridelek cele veje skupaj se držečih kobul, ki so jih dali kupci pretrgati, seveda na račun nižje cene. Danes vrši posle kupca lastna zadruga, zato je treba toliko bolj gledati, da se bo obiranje izvedlo nele z vso pažnjo, temveč tudi ob času prave zrelosti, ko so kobule polne rumenega lupulina. Slabše razvite rastline, kakor tudi po boleznih in nepravilnem gnojenju poškodovane in različne druge sorte, ki smo jih zaznamovali za iztrebljenje, je treba posebej obrati. Prav tako je treba posebej obrati ali vsaj pretrgati »vrabče«, ki letos tu in tam razmršeni sedijo. Ta važen, toda zamuden posel naj opravijo vestno domači ljudje, ne pa najeti obiralci, ki bi bili lahko prikrajšani na zaslužku. Pri ocenjevanju hmeljskih vzorcev prinese čistoča obiranje prav važne točke, ki igrajo pri končni oceni dostikrat odločilno vlogo v tekmi za prvenstvo, za katerim stremeti je naša poglavitna naloga. Toda prav v tem pogledu smo mnogo grešili zlasti v dobah obilnega pridelka in je ocena pri obiranju našega hmelja dosegla komaj dobro. Zlasti letos, ko imajo hmeljarji še male nasade, ne bo težko popraviti te napake.

VESTNO SUŠENJE

Sušenju pridelka morajo hmeljarji posvetiti vso pažnjo, da ohrani hmelj nele svojo zeleno barvo in lesk temveč zlasti, da ostane hmeljeva moka ali lupulin, ko-

likor se največ da, pri svoji ko limona svetli barvi. Močno razširjeno je mnenje, da nima zelena barva kobul nobenega pomena za kakovost piva, in da je povpraševanje po barvi le kaprica trgovine, da zbije nevstrezni barvi blaga ceno. Novejša opažanja pa kažejo na to, da so prav zeleni kobulni listi tisti, ki dajejo, podobno kakor čajni listi čaju, pivu značilno aromo in svojski okus.

Že dolgo je poznan škodljivi vpliv previsoke toplote pri sušenju na mehke grenke smole, ki jim pravi kemijska veda humulon, ki pri tem spreminjajo svojo barvo v oranžno, temnooranžno in celo v rdečerjavo in se tako pretvarjajo v težko topljive, za pivovarstvo neuporabne smole. Pivovarne polagajo v zadnjem času prav posebno važnost odstotku mehkih smol v hmelju, ker je to v zvezi z izdatnostjo uporabljenega hmelja. S kemično preiskavo (analizo) se dožene in nadzira odstotek teh snovi v hmelju. Naš slovensko-štajerski in zlasti savinjski hmelj prednjači pred drugim žlahtnim hmeljem v tem pogledu, zato moramo podvzeti vse mere, da z nepravilnim sušenjem ne zapravimo te njegove odlike. Poiskusi so dognali, da že toplota 50 stopnj C zatrdi peti del mehkih smol napram vzorcu, sušenem pri 40 stopinjah C. Višja toplota naglo ugonablja mehke smole, tako da jih ostane pri 90 stopinjah le še pičlo polovico od prvotne količine.

Trgovina kupuje danes še vedno na oko, pivovararji pa že preizkušajo poslane vzorce na njihovo pivovarsko vrednost in ni več daleč dan, ko bo moral pridelovalec — v našem primeru zadruga — priložiti vzorcu hmelja tudi uradno kemijsko analizo. Težko se bo tedaj znašel malomaren hmeljar, zato je treba, da že danes ukrenemo vse potrebno, da bo naš pridelek vedno vzdržal tekmo v kakovosti.

Kakor je pri sušenju kvarna previsoka toplota, tako ne ravna prav tudi tisti, ki suši hmelj pri prenizki toploti, ker se takšen pridelek na kupu rad vname in ga pokvarijo vlago ljubeče bakterije, ki povzročajo sajavnost. Dvakrat napačno pa ravna, kdor misli, da bo ukanil hmelj tako, da ga bo sušil krajšo dobo pri visoki toploti. Ta bo ukanil samega sebe, saj bo imel poleg zažganega lupulina še slabo barvo na kupu vnetega hmelja.

Že desetletja vedo hmeljarji, da se hmelj ne sme sušiti kar na slep občutek, ki pri toplotnih izpremembah zunaj sušilnice kaj rad vara, temveč mora biti toplomer v vsaki sušilnici, kakor bogek v kotu nad mizo. Naprednejši tovariši so si celo nabavili posebne samodelne termosignale, ki so se prav odlično obnesli, saj se oglasijo, čim se toplota bistveno dvigne nad dovoljeno višino 40 stopinj ali pa pade pod njo. Je pa že žal lepa kopica tudi večjih hmeljarjev, ki še vedno nimajo toplomerov. Upamo pa, da si jih bodo še preskrbeli,

da se izognejo neušecnim posledicam, ki bi jih utrpeli na kakovosti pridelka, in ne bo treba združni kontroli šele opozarjati teh zakasnjencev na njihove dolžnosti.

Hmelj sušimo pri prepihu na toploti med 35 in 45 stopinj in je prav suh, čim se lomijo vsi peclji in tanjša vretenca kobul ter so redka debelejša vretena že močno uvela. Pri pretežni večini velikih kobul pa je treba tudi te sušiti dokler se ne lomijo vretenca. Dvoje glavnih napak opazamo pri sušenju hmelja: predebelo nasipanje in prenaplo izmenjavo vrhne lese, kar nele po nepotrebnem zavlačuje sušenje, temveč vpliva kvarno na kakovost.

Vsi ti praktični ukrepi za doseg kvaliteta pridelka niso v večini nič novega, saj jih leto za letom nudimo hmeljarjem že kar po priznanih receptih. Naloga hmeljarjev je, da jih uporabljajo pravilno, upoštevajoč vse okoliščine. Zadruga se zaveda, da so možna še nadaljna izboljšanja dosežanje prakse in zato pazno sledi, kaj so drugi okoliši v tem dognali novega in posveča tudi sama vso skrb izboljšanju pridelovalnih načinov in rada uvaža, preizkuša in uvaja vse dobre pobude iz vrst združnikov. Vsi njeni ukrepi pri pridelovanju, obrambi in prevzemu gredo izključno za tem, da se kakovost našega hmelja čimbolj dvigne. Edino odlična kakovost nam namreč zagotovi za naše blago stalne odjemalce, ki nam nudijo v dobrih letih lepe, v letih nadpridelka pa še vedno znosne cene.

PRAVILNO SHRANJEVANJE

Kobule zahtevajo tudi po sušenju vso pažnjo in nego, da se ne pokvarijo na kupih in da blago ne izgubi naknadno svoje zelene barve. S skrbnim vsakodnevnim premetavanjem bomo dosegli v dveh, treh tednih, da bo blago godno za potlačenje in oddajo v združna skladišča. Vsem hmeljarjem polagamo na srce, da vršijo tudi ta važna dela z ono skrbnostjo, kakor so jo vse leto posvečali hmeljski rastlini.

S pravim sušenjem preneha vsaka delavnost živih celic v kobuli, predvsem dihanje. Če smo pa sušili hmelj naglo in pri visoki toploti in se ta spet zniža na običajno mero, pa pričnejo kobule spet dihati. To dihanje sicer nima nič skupnega z dihanjem živih celic, temveč ga povzročajo neke presnovne snovi, ki postajajo delovne, ko suhi hmelj odvolgne, to se pravi, da vsrka vlago iz zraka. Te snovi morejo razkrojiti listno zelenilo in povzročiti porumenenje odnosno porjavenje hmelja na kupu. 100 kg hmelja nategne vase do 5 kg vode iz vodnih par v ozračju. S temi parami more hmelj vsrkati

tudi druge plinaste snovi kakor na primer amonijak, ki izpareva iz gnojišč in gnojničnih jam. Le-ti amonijakovi plini delujejo kakor so pokazali poizkusi, slabo na kupu, ker mu jemljejo barvo. Zato moramo paziti, da hmelja ne shranjujemo nad hlevi, v bližini gnojničnih jam ali dušnikov, ki odvajajo iz hleva amonijakalni zrak.

Peronospora in drugo rjavenje povzročajoče glivice se s sušenjem ne uničijo, temveč jih vročina samo zadrži v razvoju. Čim hmelj odvolgne, najdejo le-te zlasti v slabo posušenih kupih primerno okolico in ugoden pogoj za nadaljno rast. Zlasti pri hmelju iz nepopršenih nasadov se pogosto dogodi, da gre peronospora za njim na pod in tam naknadno pokvari blago, ki smo mu na njivi s predčasnim obiranjem še kolikor toliko oteli zeleno barvo. Tako porumenelemu hmelju se tudi z žveplanjem ne da več pridobiti zelene barve. Prav zato je važno, da se hmeljarji drže opominov k pršenju, ker peronospora streže po barvi hmelja prav do potlačanja v vreče. Zato so zadnje leto začeli po svetu, in nekateri tudi pri nas, pršiti hmelj še tik pred obiranjem, kar bi bilo zlasti v vlažnih letih umestno in splošno priporočljivo. S tem pršenjem namreč ne ostudimo le klic peronospor, temveč tudi raznih drugih glivic, ki povzročajo rjo in plesen.

Znaten vpliv na razkroj listnatega zelenila ima svetloba. Zato moramo varovati hmelj na kupu pred njo, zlasti pa pred nepotrebnimi sončnimi žarki. Zelo dobro je, da kupe pokrivamo po premetavanju s produšnimi plahkami ali s papirjem, če že ne moremo povsem zatemniti shrambenega prostora.

Čim je hmelj dovolj goden, ga potlačimo v vreče, pri čemer moramo zlasti letos predvsem pri češpljevem blagu paziti, da močno odvolgnjenega blaga ne potlačimo premočno. Povprečna vreča naj ne presega 40 kg. To izvesti ne bo težko umnemu hmeljarju, ki zna dobro brez tehtnice preценiti težo vreče. **Natlačenih vreč ne vlačite čez noč na ledino, niti jih ne shranjujte po kleteh,** kakor so nekaj delali pretkanjenci, da so juda opeharili. S takšnim početjem kvarijo takšni domnevni pretkanci najprej sebi kakovost hmelja in škodujejo svoji združni skupnosti ter s tem posredno spet samemu sebi.

Ne mešaj na skupen kup hmelja z različnih njiv in posebno ne prvoletnika s starim hmeljem in tudi vsakega posebej v lastno korist potlači v vreče.

Vsi vemo, da barva še ni vse pri presoji kakovosti pridelka, toda eno drži: čim bolj zeleno je blago, boljšo oceno dobi. Po oceni se pa ravna cena in s tem nagrada za letoletni trud.

Obisk čeških hmeljarjev

Pred štirinajstimi dnevi nas je posetila delegacija 22 čeških hmeljarjev na čelu s predsednikom Češke chmelarske jednote g. Matoušem Pihertom. Oblasno linijo jo zastopal ravnatelj g. Majer Stanislav, ki ga je spremljala njegova soproga ga. Oldriška. Od združne trgovine so bili v delegaciji gg. Ransdorf Ludvik in Slabyhoudek Karel. Ing. dr. Zazvorka Vaclav, ravnatelj Kmetijsko hmeljarske šole v Žatcu, ing. Klapal Mikulaš, Tiršice in ing. Kasperek Josip, urednik lista »Český chmelař« so zastopali strokovno-znanstveno plat, »Cooperativo« v Pragi pa g. Altmann Karel.

Pri izstopu iz »Čedokovega« brzovlaka v Celju je gostom izrekel dobrodošlico predsednik »Hmezada« tov.

Jošt Martin in jih odvedel z avtobusi v Žalec, kjer so si gostje ogledali njim še nepoznani ustroj naše zadruge. Posebno je zanimala goste ozka povezanost vsega dela okoli hmelja od saditve preko pravilnega oskrbovanja pa do prodaje. Tudi bratje Čehi želijo organizirati svoje hmeljarje na sličen način. Zavedajo se pa pri tem, da sta raztresenost njihovih pridelovalnih okolišev in velik obseg tamkajšnjega hmeljarstva dve važni okolnosti, ki danes še ovirata enotno organizacijo. Prepričani pa smo, da se bo njihovi odlični organizatorijski sposobnosti posrečilo kmalu premostiti te dve oviri.

Po ogledu združnih skladišč in preparacijskih naprav so se gostje podali v bližnje nasade in jih je za-

nimalo naše v začetku se nahajajoče selekcijsko delo, v katerem so Čehi daleč pred nami, saj imajo za seboj že 20 let sistematične selekcije hmelja. Povsod po vaseh so bili gostje od prebivalstva pristrčno pozdravljeni ter so se prav živo zanimali, kako živi naš hmeljar in kako gospodarji.

Popoldne so se člani delegacije udeležili pri ogledu nasadov poučne tekme med motorno kosilnico in žanjicami pri Sv. Juriju ob Taboru ter navezali stike z domačini, zvečer pa so napravili izlet v zdravilišče Dobro.

Drugi dan dopoldne so posetili gostje ekonomijo Kmetijske obdelovalne zadruga »Slavka Šlandra« v Arji vasi. Pogled na tamkajšnjo vzorno skupnost jih je prav prijetno iznenadil in močno izpremenil njihove nejasne

pojme o teh vzornih zametkih nove povezave naših kmečkih delovnih množic. Na zvezni cesti so pozdravile bratske goste tam delajoče Mladinske delovne brigade. Nad njihovim delovnim zagonom vzhičeni posetniki se kar niso mogli ločiti od te naše v delu in zavednosti prekaljene mladine. Popoldne je delegacija občudovala vzorne nasade v Sv. Petru, na Polzeli ter v gornji Savinjski dolini, kjer je uživala krasoto naših planin.

Ko so dragi gostje odhajali po 2 dnevnem obisku od nas na sinji Jadran, smo se poslovili od njih z gostoljubnim vabilom naj še pridejo, da se tako ne le hmeljarsko strokovno čimbolj zblížamo in izpopolnimo, temveč zgradimo trdne temelje naše nove stvarnostne slovanske povezanosti.

O rdečem pajku

V vročem poletju se pojavlja v hmeljiščih ta škodljivec, ki napravi, če se močno razmnoži, občutno škodo, kakor se je to zgodilo pri nas v manjši meri 1945 l., na Češkoslovaškem pa v večji meri lani. Ker bi tudi letošnja vročina utegnila prinesiti to neumo, prinašamo nekaj pojasnil in navodil glede tega škodljivca.

Rdeči pajek ni pajek v navadnem smislu te besede, temveč drobna, četrta do pol mm dolga, s prostim očesom komaj vidna živalca iz rodu pršic, kamor spada na primer tudi povzročitelj garij. Čehi pravijo rdečemu pajku sviluška in to zaradi svilnate, pajčevin podobne prevlake na spodnji strani napadenih listov. Prav zaradi te, pajčevini podobne prevlake mu pravimo pajek. Pa ne samo, da rdeč pajek ni nikak pajek, tudi rdeč ni, razen samic na jesen, ki so oranžnordeče, temveč je rmenozelene, do zelenkastorjave barve. Pod 10kratno povečavo vidimo na hrbtu tega škodljivca dve temni lisi. Pod pajčevinasto prevleko ležejo samice stekleno-svetla jajčca v takšni množini, da more nastati v enem poletju od ene same pršice do 2 milijona zaroda. Hmeljski rastlini škodujejo s tem, da sesajo sok iz listov, ki skraja porumene, potem pa zavzamejo bakreno barvo in odpadejo, škodljivci pa se selijo višje, na še zelene liste. Glavno škodo napravi rdeči pajek, če se je razpasel v avgustu na kobulah, ki tako pordeče, da pravimo, da napadeni nasadi »gorijo«. Po rdečem pajku napadenega pridelka se hmeljska trgovina boji kakor vrag križa, in se je že zgodilo, da v kraje z napadenimi nasadi v prejšnjih časih sploh ni bilo nobenega kupca.

Kako se varujemo pred rdečim pajkom, je važnejše vprašanje od tega, kako ga ugonablamo in tudi cenje. Največje važnosti za obrambo je pršenje za moža visokih nasadov v maju. S tem pršenjem onemogočimo prvič peronospori, da bi se ugnezdila na listih, drugič držimo na sočnih, zelenih spodnjih listih pojavljajočega se pajka pri tleh, da nam ne zleze v kobule, tretjič pa nudimo rastlini dovolj hrane iz zraka, da krepkeje rase in lažje vzdrži napad. V zvezi z vsem tem nam je jasno, zakaj je rdeči pajek gost slabih, na prodih rastočih nasadov. Oslabelo listje tu odpada, pajek pa leze višje in višje. Sploh imamo lege, kjer se pokaže najprej očitno ta škodljivec. Tam bi ne smeli obnavljati in saditi hmelja. Dokler pa še obstojajo, so nam ti nasadi zelo zanesljiv klicar k čuječnosti. Čim začne rdeči pajek svoj ples v teh nasadih, je treba vsak dan ogledati še zdrave nasade, če spodnje listje ne dobiva rumenkastih peg ali se celo ne pojavlja pajčevinasta prevleka pod njimi.

Najprej napade škodljivec obrobne vrste, ker so najslabše v rasti. Zato je treba takoj na delo, čim smo

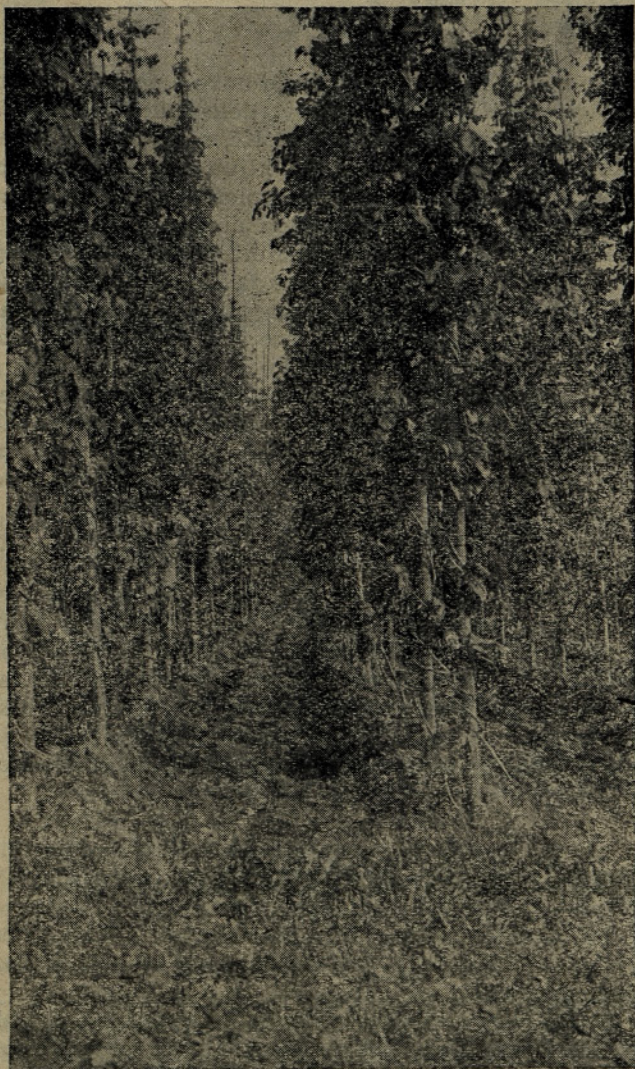
zapazili, da te vrste rumenijo. Prva pomoč je pranje rastlin s prestano vodo. Iz razpršilnika vzamemo »dušo« s špiralasto (zavočasto) zarezo in s krepkim curkom operemo spodnje strani listov v dveh ali treh obmejnih vrstah. Če imamo na razpolago 2 odstotno žvepleno brozgo obrizgamo — ne pa opršimo — napadene rastline z njo. Le na ta način pridemo pod pajčevino do zalege. **Še nenapadenih nasadov ne kaže obrizgati, prav kakor je napačno in brez vsake koristi vsako oprševanje zaradi peronospore že rjavečih izkobiljenih nasadov.** Za vsak primer ima Hmezad na zalogi odlično učinkujoče sredstvo proti rdečemu pajku **SOLBAR**, s katerim se obrizgajo napadene vrste v 1 % raztopini. Voda naj bo postana. Obrizgavanja naj se ne vršijo med 10. in 16. uro, da se ne osmode kobule. Mnogo koristijo tudi hude plohe, ki operejo rastline in zadržijo invazijo te golazni, vendar se na tega nezanesljivega naravnega zaveznika ne kaže zanašati, temveč podvzeti za primer potrebe **takoj** opisane ukrepe. **Vsak sumljiv pojav javite nemudoma zadrugi**, ki vam je vedno na razpolago in vam bo hvaležna za vsa obvestila. Kolikor se da, imamo že tako pod stalnim nadzorstvom ves hmeljski okoliš, do sleherne njive pa vendar ne pridemo. **Ne solbara in ne žveplene brozge ne gre mešati z bakrenimi sredstvi.**

PREDSEZIJSKI ZBOR HMELARJEV ne bo letos zaradi odsotnosti vodilnih članov uprave na Veliki Šmarren, temveč naslednjo nedeljo 17. avgusta ob 9. uri v Domu ljudske prosvete v Žalcu.

Na zboru se bodo izmenjavale misli o vseh perečih strokovnih vprašanjih ter bodo tovariši hmeljarji čuli poročila o stanju nasadov drugod od naših očitvidcev ter o cenah letošnjega pridelka. Ker so vesti iz druge roke vedno nepopolne in nezanesljive, naj ne bo nikogar, ki bi ostal doma tó dopoldne.

PLAČILO OBIRALCEM se je sporazumno z OLO Celje-okolica določilo **obvezno** za zvrhani mernik pri trikratni topli hrani na 6 din, pri lastni hrani na 8 din. Pri tem se je vzelo v obzir prvič, da je večina hmeljarjev že lani tako plačala obiralce kljub soglasnemu sklepu zbora hmeljarjev, da se plača po 4 din s hrano, odnosno 6 din brez hrane, drugič pa zato, da pri takšnem plačilu obiralci vestneje in skrbneje obirajo in tako doprinesejo svoj delež k boljši kakovosti blaga.

Pogled na dozoreli nasad

Nakup hmeljevka

Kakor poročamo drugje, si morajo tisti hmeljarji, ki ki niso naročili hmeljevka po Hmeljni komisiji pri Hmeljarski zadrugi v Žalcu, sami preskrbeti le-te pri gozdnih posestnikih. Da se bo pa ta kupčija izvajala za obe strani, za kupca in prodajalca, pravilno in pravično, objavljamo od oblasti odobrene trgovske smernice ali uzance.

UZANCE ZA HMEJJEVKE

Kot hmeljevke se razumejo zdrava, smrekova drevesca (ne sušice) z vrhom, sekana na panju, brez priskavanja na debelem koncu, in to v zimskem času, ali vsaj tedaj, ko se lubje pri smreki ne beli.

Dolžina hmeljevka 6—9 metrov, merjene brez zadnjih dveh letnic.

Debelina merjena 1 m nad panjem 6—9 cm.

Trgujejo se hmeljevke, ali po povprečni ceni od 6—9 m, v tem primeru se prevzame 5 % hmeljevka izpod 6 m, teh 5 % pa mora imeti dolžino vsaj 5,70 m in debelino 5,5 cm. Ali pa po vrstah:

za I. vrsto se prevzamejo hmeljevke od 7,5 m dolžine naprej in 7,5 cm debeline;

za II. vrsto se prevzamejo hmeljevke od 6 do 7,5 m 6 cm debeline naprej s 5 % 5,7 m dolžine in 5,5 cm debeline naprej;

za III. vrsto, ki se pa trguje le izjemoma se prevzamejo hmeljevke od 5—6 m dolžine in 5 cm debeline naprej.

Ako se oddajajo hmeljevke takoj, ko so posekane, kupcu, so lahko v lubju, toda morajo biti gladko okleščene. V vseh drugih primerih pa okresane (omajane) in radi sušenja postavljene v piramide.

Prisekane ali prižagane hmeljevke ki nimajo panja, so manjvredne. Ako jih kupec prevzame se klasificirajo za vrsto nižje.

Običajno manjše tudi večstranske krivine pri hmeljevkah so dopustne. Močno krivenčaste, kakor tudi drugače izmaličene hmeljevke se ne prevzamejo.

POLOVIČNA VOZINA ZA OBIRALCE je tudi letos dovoljena. Obiralec kupi na svoji odhodni postaji celi vozni listek. Na njegovo izjavo, da gre hmelj obirat, mu izdajo pri isti blagajni še poseben rumen listek. Na izstopnih postajah naj obiralci ne oddajo teh dveh listkov, temveč ju skrbno shranijo, ker jim bodo služili za brezplačni povratek.

ČILSKI, APNENI ali AMONIJEV SOLITER naj si hmeljarji čim prej nabavijo pri bližnjih Naprozah, da ga bodo imeli za dodatno gnojenje v letu 1948. Zaradi vpijanja vlage ga naj ne shranjujejo po drvarnicah ali celo po kletih, temveč na podstrešju, kakor so nekad živinsko in jedilno sol. **Ne odlagajte nakupa, da ne ostanete v prihodnjem letu brez tega, sami dobro veste, neobhodno potrebnega poletnega gnojila.** Hmeljarji iz Krajevskih ljudskih odborov Celje, Dobrna, Galicija, Liboje, Lubečna, Nova cerkev, Petrovče, Pristava, Rifnik, Škofja vas, Šmartno v Rožni dolini, Teharje, Trnovlje, Vojnik, Vel. Pirešica, Višnja vas in Vrbeno pri Celju dobijo soliter pri Kmetijskem magazinu v Celju, hmeljarji iz Krajevskih ljudskih odborov Žalec, Gotovlje, Griže, Marija Reka, Ponikva, Št. Andraž, Št. Ilj pri Velenju, Št. Janž pri Velenju, Sv. Peter, Sv. Lovrec in Sv. Pavel pri Preboldu pa v združnem skladišču v Žalcu; drugi hmeljarji pa vsak pri bližnjih naprozah.

NITROFOSKAL IN APNENI DUŠIK dobijo vsi hmeljarji združniki tudi letos v izdatni meri za jesensko gnojenje iz združnega skladišča v Žalcu na kredit, ki se bo odtegnil pri obračunu za hmelj letnika 1947.

Dodeljeni kontingenti so tako veliki, da bo možno naša polja v izdatni meri založiti z gnojem za prihodnje leto in s tako zagotoviti visoke hektarske donose vseh pridelkov. Lanska neprekinjena in dolgo trajajoča zima naj nam bo v pouk, da bomo že v jeseni raztrosili ta umetna gnojila, ker le tako se morejo ta razkrojiti in biti že na pomlad dostopna rastlinam.

STARE HMEJJSKE VREČE lahko dobijo hmeljarji-združniki po 30—40 din za komad. Kdaj še pričnejo pa nove izdajati, bomo še pravočasno objavili. **Zato ne hodite po nove vreče, ker jih ne bo predčasno nihče dobil.**

POSOJILA za obiranje hmelja se bodo dobivala pod istimi pogoji kot lani pri Savinjski hranilnici v Žalcu od 15. avgusta t. l. dalje.

POZOR!

Vse naše čitatelje opozarjamo na članek prof. dr. Tavčarja v zadnji številki »Kmečkega glasu« pod naslovom »Z dopolnilno oploditvijo lahko povečamo pridelek korne.«

Pridelovalni stroški in hmeljske cene

Vsako delo terja svoje izdatke, ki ostanejo v glavnem na isti višini ne glede na vtržek za pridelano blago. Tako je tudi pri hmelju, kjer ostanejo pridelovalni stroški ob enakem obdelovanju isti in se menjajo po velikosti donosa le izdatki za obiranje in sušenje, ki pa tvorijo sorazmerno le majhen del stroškov. Za kritje pridelovalnih stroškov je potrebna določena množina pridelka, ki se vnovči po izdatkom ustreznih cenah. Velik pridelek more zato celo pri nizkih cenah kriti pridelovalne stroške, dočim jih nizek pridelek tudi pri sorazmerno visokih cenah ne more, kakor smo lansko leto na lastni koži občutili.

Na Češkem je bilo lani drugače, kjer je krila na 39.000 Kč ugotovljene pridelovalne stroške, uradno določena cena, saj so vtržili češki hmeljarji do 48.000 Kč na hektar (1 Kč je 1 din).

Povsem drugačen je letošnji položaj. Naš povprečni hektarski donos je letos višji, dočim bo na Češkem v splošnem povprečni donos nižji. Vrh tega so tam pridelovalni stroški letos zvišali na 64.000 Kč in bi jih lanske cene ne mogle kriti (zaradi kratke življenjske dobe nasadov so pri nas pridelovalni stroški večji). Na Češkem so letos določene odkupne cene za hmelj od 70 do 100 Kčs za kg. Lani se je pokazalo, da so Čehi notranje uradne cene tudi na zunanjih tržiščih nele dosegli, temveč celo presegleli.

Ko bodo te dni Čehi postavili nove hmeljske cene na podlagi pridelovalnih stroškov, določenih že pred nastopom rdečega pajka na 64.000 Kč, se bodo morale lete sukati okoli 160 Kč za kg in kljub navidez visokemu stanju ne bodo mogle kriti v splošnem pridelovalnih stroškov pri nizkem hektarskem donosu.

Lani so bile cene za tuji žlahtni hmelj v USA uradno določene na največ 120 dolarjev za 50 kg (120 din za kg) in jih je žlahtni hmelj tudi dosegel. Letos ne obstojajo več ti predpisi za cene in je zato različno blago že znatno poskočilo v cenah. Hmeljske cene za tuji hmelj so sedaj tam v nastajanju in bo po vsej verjetnosti imela višina novo določenih notranjih hmeljskih cen na Češkem, kjer bo znašal izvozni presežek letos še vedno okoli 50.000 cst, znaten vpliv na svetovno ceno za žlahtni hmelj sploh.

Naš slovenski hmelj seveda danes s svojimi 14.000 cst za izvoz kljub svoji odlični kakovosti še ne more tako vplivati na svetovno tržišče, vendar je že dejstvo samo, da je zadruga edini kupec in prodajalec brez biveše predobro znane in v velikih primerih vprav pri nastajanju cen samogoltno in umazane konkurence privatne trgovine, porok, da bo v bratski solidarnosti s češkimi hmeljarji stremela za čim boljše vnovčenje letošnjega pridelka, ki je kakor že dolga leta sem, odlične kakovosti.

Poročila o stanju hmeljskih nasadov

SLOVENIJA

Žalec, 30. julija 1947

Hmeljišča so zadostno založena z vlago. Ob vročih dneh in toplih nočeh pričnejo prav dobro s cvetjem obložene rastline prehajati v kobule. Te obetajo gost sestav in tako kvalitetno odlično blago. Ne bolezni, ne škodljivcev ni v omembe vrednem obsegu najti v hmeljiščih.

Posebno priznanje gre v večini hmeljarjev, ker so vestno in z vso vnamo izvrševali navodila o zatiranju bolezni in škodljivcev.

Zanimanje za letošnji pridelek je izza mej stalno živahno. Pridelek cenijo hmeljarji na 7.000 metrskih stotov.

Obiranje se prične po 15. avgustu.

»Hmezad«.

ČEŠKOSLOVAŠKA

Žatec, 18. julija.

Stanje hmelja je prav dobro v štiri petinah nasadov, celo boljše kot lani, dočim je ostala petina slaba. Hmeljniki so lepo zeleni zelo dobre rasti z obilnimi panogami, ki že pričenjajo cvesti. Precejšnje padavine so odstranile nevarnost suše. Če ne nastopi še kaj nepričakovanega, je pričakovati najmanj isto množino pridelka kot lani. Tudi zdravstveno stanje hmelja je dobro, kljub temu pa je opaziti veliko brigo med hmeljarji za pršenje.

Český chmelař

VOJVODINA

Bački Petrovac, 23. julija

Stanje hmelja je dobro. Bolezni se doslej niso pojavile v večji meri. Rastline so srednje razvite. Pozne sorte pričenjajo cvesti. Cvet je povsem zdrav. Kobule zgodnjih sort se dobro razvijajo.

Po nevihti začetka julija poškodovani nasadi so bili spet postavljeni in je pričakovati tudi od teh še dosti dober donos.

Kakor kaže današnje stanje bo letos obiranje za kakšen teden zgodneje, kot običajno. Vzrok temu so povprečno visoke dnevne temperature v prvi polovici rastne dobe.

Zanimanje za novi hmelj je veliko.

Hmeljna komisija za Vojvodino.

ANGLIJA

London 23. junija 1947.

Vreme je bilo pridelku pogodu. V današnjem stanju je prav obetajoč kljub običajnim poškodbam.

Peronospora je dosedaj v glavnem omejena na kuštrovce, uši pa so se v malem številu našle povsod. Verticillium Wilt (velost) se ni pokazal v večjem obsegu kot običajno.

Hmeljarji energično nastopajo proti vsem tem nadlogam in je bila večina nasadov dosedaj vsaj enkrat opršena.

Tabrum & Son

SAVINJSKA HRANILNICA

OKRAJNEGA LO CELJE-OKOLICA

V ŽALCU

redno posluje

HMELJARJI NALAGAJTE SVOJ DENAR V SAVINJSKO HRANILNICO, KJER JE VARNO NALOŽEN IN GA LAHKO VSAK ČAS DVIGNETE!